

man ikke har til Hensigt at bruge af Statens Midler til Kjøbenhavn's Landbefæstning, den Tro skulle vi vare os for, thi da ville vi let udsætte os for at opdage, at vi ere blevne meget sørgelig stufede.

Jeg skal ikke opholde Tinget længe, men vil dog antyde visse Retninger, i hvilke Staten kunde inødekomme Skatteyderne, foruden ved hvad jeg allerede har anført, ved gjen-nemgaende Skattelettelse. Da der netop er bleven talt om de dyre Laan til Landmændene, vil jeg vise et andet Sted, hvor der ogsaa stiftes dyre Laan, og hvor Statskassen, uden at det vilde koste en eneste Dre, i alt Fald kunde lette Skatteyderne Byrden meget betydelig ved at gribe ind i Forholdet; det er med Hensyn til Kommunelaanene. Vi have vist Allesammen set, at der i de sidste Dage har staaet en Indbydelse fra Landmands-banken til Tegning af $3\frac{1}{2}$ pCt.s Laan til en Kurs af $95\frac{1}{2}$ og omfattende et Beløb af 6 Millioner mod Sikkerhed i de i Land-mandsbanken beroende Kommuneobligationer. Det vilde jo være en overmaade god For-retning for Landmandsbanken hvis det kunde gaa, ikke saa god som den, den gjorde med Finantjerne, hvor den fik Penge til 1 pCt. og laante dem igjen ud til 5 pCt. til Land-mændene, men det at faae Penge til $3\frac{1}{2}$ pCt. og igjen laane dem ud til 5 pCt., er dog en overmaade god Forretning for Landmands-banken idet den derved tjener omtrent $1\frac{1}{2}$ pCt. Forholdet med Hensyn til Kommunelaanene her i Landet er jo dette, at de store Kommuner, der fordrer store Laan, kunne laane temmelig billigt, de kunne laane til den Rentefod, der gjælder for gode Sikker-heder for Dieblisset mellem $3\frac{1}{2}$ og 4 pCt., men Sognekommunerne, Landkommunerne, der ikke kunne bringe deres Obligationer paa Børsen, og som ikke kunde henvende sig til de store Pengeinstituter om at negotiere deres Laan, men som væsentlig ere henviste til Landmandsbanken, have i de senere Aar stiftet en Gjæld, som den 31te December 1884, det sidste Aar, hvorfør der foreligger Oplysninger, udgjør 13,671,000 Kr. Beløbet er omtrent $16\frac{1}{2}$ Million, men derfra gaar omtrent 3 Millioner, der ere anførte som Kapitaler, der tilhøre Kommunerne. Naar jeg nu drager de Kapitaler, der til-høre Kommunerne, fra deres Gjæld, udkom-mer der et Beløb af omtrent $13\frac{1}{2}$ Million. Naar jeg ligeledes fradrager den Rente, Kommunerne faae ind af deres udestaaende Kapitaler, fra de Beløb, som de anvende til Forretningen, kommer jeg til det Resultat, at de omtrent udbetale en Sum af 70,000 Kr. De forrente altsaa en Kapital af $13\frac{1}{2}$ Mill. Kroner med 70,000 Kr., hvilket

er lidt over 5 pCt. De store Kommuner og Statskassen kunne altsaa laane til lidt over $3\frac{1}{2}$ pCt., men de ulykkelige Sognekommuner maa af alle deres store Laan betale lidt over 5 pCt. Det vilde være den letteste Sag af Verden for Finansvæsenet at ordne denne Sag paa en for Kommunerne helbi-gere Maade. Der har, saavidt jeg huster, en Gang været et Forslag i det andet Thing om, at danne en Kreditforening for Kommu-nerne, men det kom ikke videre, fordi det ikke fandt tilstrækkelig Støtte. Hvis der nu dannedes en saadan Kreditforening for Land-kommunerne med Statens Garanti, en Ga-ranti, som Staten overordentlig godt kunde give, fordi Landkommunerens Laan vistnok ere ligesaa sikre som noget andet Laan i Danmark, idet der jo ikke kan være Tale om at disse Kommuner, der ere under offent-elig Kontrol, kunne paadrage sig større Gjæld, end de kunne forrente, saa vilde Kommu-nerne kunne forrente den store Sum paa $13\frac{1}{2}$ Mill. — i Virkeligheden er den større, fordi Kommunerne ikke faae nær saa høi Rente af de 3 Millioner, de have udestaaende — med lidt over $3\frac{1}{2}$ pCt. i Stedet for nu 5 pCt., og denne Operation vilde kunne gjøres, uden at det kostede Statskassen en eneste Dre. Regjeringen mangler saa aldeles Syn, ogsaa i en ganske anden Retning, paa, at vi staa overfor en økonomisk Krise i vort Landbrug. Det hænger efter min Mening saaledes sammen med vort Land-brug, at der ikke er noget Haab om, at de Produkter, som vort store Landbrug for Dieblisset frembringer, og hvorpaa dets Ind-tægter ere baserede, i nogen overskuelig Fremtid vilde kunne sælges til Priser, hvor-med vi kunne være tjente. Den overordent- lig gode og hurtige Forbindelse med de oversøiske Lande vil holde Prisen saa langt nede, at de nu herovre paa Verne ikke kunne faae 6 Dre for vor Hvede, og vi over hos os maa sælge vor Rug for ikke stort mere end $3\frac{1}{2}$ Dre, og dette Forhold vil sikkert ikke bedre sig i nogen betydelig Grad. For mig staaar det saaledes, at hvis Landbruget skal have nogen Fremtid, maa det faae det i en hel anden Kultur end den nuværende, og der ligger i saa Henseende et Fingerpeg i det overordentlige Opsving, som de smaa Kulturer have taget. Vi have her i Landet en Landbrugsindustri, som til Trods for, at ellers alt Muligt mellem Himmel og Jord understøttes af Staten, ikke har modtaget en eneste Smule Understøttelse af den, nemlig Fjerkræavl — undskyld, at jeg nævner noget Saadant som Fjerkræavl her — men efterat en enkelt Mand, jeg skal tillade mig at nævne ham, Generalkonsul